

DN / IPSOS VÄLJARBAROMETER

Oktober 2019

GAME CHANGERS

Kraftig uppgång för Sverigedemokraterna — – nedgång för M och S

I DN/Ipsos väljarbarometer för oktober 2019 ökar Sverigedemokraterna kraftigt (+ 4,3 procentenheter) och får 23 procent. Noteringen är den högsta notering någonsin i DN/Ipsos mätningar. Samtidigt som Sd ökar så minskar stödet för både M och S som båda ligger långt under sina valresultat från förra året. Moderaterna tappar 2,7 procentenheter och är nere på 16 procent. Socialdemokraterna tappar 2,0 procentenheter till 24 procent.

Ipsos har denna månad genomfört några mindre metodförändringar (se längre bak i rapporten). Ändringarna har inte påverkat de redovisade partiskattningarna (med undantag av stödet för Vänsterpartiet).

Sverigedemokraterna ökar med 4,3 procentenheter till 23 procent. Noteringen är den högsta någonsin för partiet i DN/Ipsos mätningar. Den tidigare toppnoteringen låg på 20,5 procentenheter och gjordes i juni 2018. Noteringen innebär att avståndet till Socialdemokraterna minskat kraftigt och det i dag inte att med säkerhet säga vilket av partierna som är störst. Ett flertal mätningar från kollegor i branschen har visat på små skillnader mellan S och Sd men systematiskt har S varit något större än Sd i de publicerade mätningarna.

Moderaterna tappar 2,7 procentenheter och får 16 procent. Noteringen innebär att partiet är tillbaka på de låga nivåer som noterades under försommaren i år.

Socialdemokraterna tappar 2 procentenheter och får 24 procent. Noteringen innebär att man har ett stöd på ca 4 procentenheter under valresultatet. Senast partierna var nere på motsvarande nivåer var i maj-juni 2018.

Liberalerna tappar 1,0 procentenheter och landar på 4 procent.

Vänsterpartiet ökar svagt (+0,7 procentenheter) och får 10 procent. Vänsterpartiet har i varje mätning vi genomfört sedan förra höstens riksdagsval legat över sitt valresultat (i några fall med några få tiondelar, i andra fall med en eller flera procentenheter).

Den metodförändring vi genomfört har påverkat avrundningen av stödet för Vänsterpartiet. Utan förändringen hade vi avrundat stödet för partiet till 9 procent.

Miljöpartiet ligger kvar på 5 procent (+ 0,4 procentenheter).

Centerpartiet tappar 0,4 procentenheter och har idag stöd av 8 procent.

Kristdemokraterna får 8 procent (+0,3 procentenhet i förhållande till september).

Övriga partier noterar ett stöd på 2 procent (+0,3 procentenheter)

Det samlade stödet för de partier som stod bakom Januariavtalet minskar med 3,0 procentenheter till 41 procent. Det samlade stödet M, Kd och Sd ökar med 1,8 procentenheter till 47 procent. Avståndet mellan dessa grupperingar är idag 5,2 procentenheter till januaripartiernas nackdel.

Andelen osäkra ökar med 1,1 procentenheter till 12 procent.

Ipsos har för denna mätning genomfört 1 569 intervjuer (350 via talade telefoni, 436 via SMS och 783 via en slumpmässigt rekryterad webbpanel) under perioden 8–21 oktober 2019.

	Rd 2018	Maj 2019	Juni 2019	Augusti 2019	September 2019	Oktober 2019	Förändring Sept – Okt
Moderaterna	19,8	16	17	17	19	16	-2,7
Liberalerna	5,5	4	5	5	5	4	-1,0
Centerpartiet	8,6	9	9	8	9	8	-0,4
Kristdemokraterna	6,3	12	8	7	7	8	+0,3
Socialdemokraterna	28,3	26	25	26	26	24	-2,0
Vänsterpartiet	8	10	10	10	9	10	+0,7
Miljöpartiet	4,4	4	5	6	5	5	+0,4
Sverigedemokraterna	17,5	17	19	19	19	23	+4,3
Övriga	1,5	1	2	2	2	2	+0,3
Osäkra*	-	9	8	11	11	12	+1,1
M, L, C, KD	40,2	41	39	38	39	36	
S, V, MP	40,7	40	40	41	40	39	
Blockskillnad**	-0,7	1,1	-0,8	-3,2	-0,8	-3,8	
S, Mp, L, C		43	44	45	44	42	-3,0
M, Kd, Sd		46	44	44	45	47	+1,9
Skillnad JA-M, Kd, Sd***	-	-2,6	0,1	0,8	-0,4	-5,2	
Intervjuperiod		6–21/5	4–18/6	13–25/8	10–23/9	8–21/10	
Antal intervjuer		2 144	1 630	1 515	1 537	1569	

* Andel osäkra beräknas utifrån basen svensk medborgare 18+ och inkluderar både respondenter som angivit något parti och respondenter som uppger att de inte skulle rösta om det vore val idag, rösta blankt, är osäkra eller inte vill svara.

**M+L+C+KD minus S+V+MP

*** S+Mp+L+C minus M+Kd+Sd

DN/Ipsos väljarbarometer – metodändringar oktober 2019

Med start den här månaden har vi för det telefonurval vi använder för väljarbarometern börjat skicka SMS till de respondenter som har mobiltelefon. I SMS:et ber vi respondenterna att besvara undersökningen elektroniskt via en bifogad länk. Syftet med förändringen är att vara i takt med tiden och erbjuda svarsmöjligheter som många respondenter föredrar. Urvalet i sig är detsamma som tidigare men genom denna förändring så har antalet svarande ökat.

Denna förändring gör att vi minskat ner på antalet talade telefonintervjuer och antalet svar vi samlar in i respondentpanel. Förändringen påverkar sättet vi bearbetar datamängden. Tidigare har svar från den slumpmässiga respondentpanelen respektive telefonurvalet bearbetats separat och partiskattningen har tagits fram genom att addera svaren från respektive urval och dela dessa med två. Fr om denna mätning bearbetas svaren från de olika insamlingskällorna som en sammanslagen datamängd.

Effekten av de förändringar vi genomför uppgår i genomsnitt till ca 0,2 procentenheter. I de skattningar vi publicerar i denna rapport har metodförändringen medfört att stödet för Vänsterpartiet avrundas till 10 procent. Utan förändringen hade stödet avrundats till 9 procent. Stödet för Sverigedemokraterna påverkas med 0,04 procentenheter av metodförändringen.

DN/Ipsos väljarbarometer metodredovisning (1)

Betalande uppdragsgivare

Dagens Nyheter AB. Undersökningen publiceras med förstahandsrätt för Dagens Nyheter.

Väljarbarometern har genomförts för Dagens Nyheters räkning sedan år 1979.

Undersökningens syfte

Att göra en skattning av fördelningen av partisympatierna i väljarkåren om det vore riksdagsval idag.

Frågeställning

”Om det var val till riksdagen idag, vilket parti skulle du då rösta på?”. Om respondenten inte uppger ett parti får personen följdfrågan ”Men vilket parti lutar det mest mot för dig?”. I redovisningen av partisympati slås dessa två frågor samman.

Urval

Ipsos använder två olika urvalskällor för undersökningen.

Urvalet för telefon- och SMS-intervjuerna är ett individbaserat slumpmässigt urval. Urvalet matchas i den mån det är möjligt med individens mobiltelefonnummer och/eller fasta telefonnummer. De som har mobilnummer registrerat söks först via SMS med länk till svarsenkät. Har man inte svarat inom några dagar så ringer vi upp respondenterna. De som endast har ett fast nummer registrerat söks via det numret. Vi söker namngivna individer och säkerställer att vi kommit till rätt person vid uppringning. Vid sökning av intervjupersoner så använder Ipsos tillgängliga nummer, dvs både mobilnummer och fasta telefonnummer i den utsträckning som dessa finns tillgängliga.

Urvalet för de digitala intervjuerna är ett kvoturval ur en slumpmässigt rekryterad respondentpanel. Respondenterna har rekryterats till panelen genom telefonundersökningar med slumpmässigt urval.

Intervjuer

Ipsos har under perioden 8–21 oktober intervjuat 1 569 röstberättigade väljare, varav 350 via talad telefoni, 436 har svarat via SMS-länk och 783 via digitala intervjuer i en slumpmässigt rekryterad webbpanel. Av dessa har 1 388 uppgivit partisympati.

Datainsamling har skett parallellt genom telefonintervjuer och SMS-svar med ett slumpmässigt individurval, dels genom digitala intervjuer i en slumpmässigt rekryterad respondentpanel.

Telefonintervjuerna genomförs av Ipsos intervjuare i telefoncentralen i Härnösand samt av intervjuare som arbetar hemifrån i samma telefonisystem. Ungefär 40 – 50 intervjuare brukar arbeta med väljarbarometern under en genomsnittlig månad. Ipsos arbetsledare följer upp i genomsnitt 10 procent av intervjuerna per månad som ett led i kvalitetssäkring av arbetet, genom medlyssningar och kontrollintervjuer.

Respondenter med mobiltelefon får ett SMS från Ipsos någon dag innan de ska bli uppringda med information om undersökningen. Syftet är att öka tryggheten och svarsviljan hos respondenten.

DN/Ipsos väljarbarometer metodredovisning (2)

Bortfall

Svarsfrekvensen för telefonundersökningen var 20,0 procent. Bortfallet är olika stort i olika väljargrupper, till exempel är bortfallet större bland yngre och mindre bland äldre respondenter.

	<i>Antal</i>
Bruttourval	4 390
Övertäckning	150
Bortfall	540
Okänd status	2 913
Estimerat nettourval	3 944
Svarande	786
- via SMS-länk 436	
- via talad intervjuer 350	
Estimerad svarsfrekvens	20,0%

Den estimerade svarsfrekvensen beräknas i enlighet med Bortfallskommitténs rekommendationer.

Deltagarfrekvensen i online-undersökningen var 18%.

För mer information om bortfall och andra möjliga felkällor, kontakta Ipsos enligt information nedan.

Publiceringsregler

För att ett partis siffror ska särredovisas krävs att partiet ska ha fått stöd av minst 1,5 procent i tre på varandra följande mätningar eller att partiet får minst 3,5 procent i en enskild mätning. För partier som finns representerade i den folkvalda församling som väljarbarometern avser sker redovisning av partiets stöd oavsett dess storlek.

Heltalsredovisning

Ipsos har i samråd med Dagens Nyheter beslutat att gå över till rapportering utan decimalredovisning. Skattningarna av partiernas väljarstöd avrundas till närmaste heltal. Syftet är att minska fokus på mindre förändringar i partiernas stöd månad till månad.

Stödet för partierna redovisas som avrundande tal utan decimaler mellan valen. Decimalredovisning används sista tiden före val. Förändringarna från mätning till mätning redovisas även fortsatt som ett decimaltal.

Tolkningshjälp

Ipsos tillämpar kvoturval för de digitala intervjuerna och kan därför inte beräkna statistisk felmarginal för skattningarna av partiernas väljarstöd på sedvanligt sätt. För att ge tolkningshjälp till läsare redovisar vi ett antal jämförelsetal per parti som den aktuella skattningen och förändringen jämfört med föregående månad kan relateras till.

Kontakt

Frågor om undersökningen besvaras av Nicklas Källebring, nicklas.kallebring@ipsos.com

DN/Ipsos väljarbarometer metodredovisning (3)

Vägning

- 1. Kön och ålder** (5 åldersgrupper)
- 2. Utbildning** (Förgymnasial, 2-åring gymnasial, 3-åring gymnasial samt eftergymnasial utbildning)
- 3. Geografi** (Fördelning mellan storstäder inklusive förorter, större städer inklusive förorter samt övriga kommuntyper)
- 4. Politisk geografi** (Indelning av kommunerna utifrån partiblockens genomsnittliga resultat i valen 2010, 2014 och 2018)
- 5. Politisk nyhetskonsumtion** (Mäts med frågan "Hur ofta läser, lyssnar eller tittar du på nyheter som rör partier, politik och samhällsutvecklingen?")
- 6. Värderingsvägning** enligt GAL-TAN- dimensionen (grön, alternativ, libertär vs traditionell, auktoritär, nationalistisk). Dimensionen mäts med fyra frågeställningar som fångar respondenternas syn på :
 - Nationellt självbestämmande kontra globalisering
 - Ska de som avviker från majoritetens normer anpassa sig eller få avvika
 - Gemensam kultur kontra mångkultur
 - Bör brottslingar i första hand vårdas eller straffas
 - Utifrån svaren delas respondenterna in i tre grupper utifrån vilka värderingar man har (GAL-TAN och de med blandade värderingar).
- 7. Parti i riksdagsvalet 2018**